

A Szövetkezett Városi Balpárt vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Széchenyi Moziban választási gyűlést tart.

Előadók:

Polgári részről:

Pakois József

országgyűlési képviselő, törvényh. biz. tag.

A szociáldemokraták részéről:

Propper Sándor

országgyűlési képviselő, törvényh. biz. tag.

Végig a földalatti Rókuson

Tragédiák, pusztulások, éhezések a szegedi „városban”

(A Délmagyarország munkatársától.) Két-három évnél nincs több ideje, hogy a külváros problémái a belváros programjává alakultak, hogy csatornázatlansága hangzatos jelszavak forrása lett s a pincelakásokból szép szóvirágok termettek uri körök fehér asztalára. A külváros két-három év óta betelepedett, mint lelkiismeretfurdalás a belváros szívébe, a polgárok öntudatába és mint a megoldatlan feladatok előtt álló tilalomfa, növeszti árnyait mindenre, ami a belvárosban fölösleges fényűzés, meddő költsékezés, mindenre, ami bűnös mulasztás a csendesre dermedt dolgozó ezrekkel szemben.

Nem ismeri a külvárost, aki szép, napos délutánokon végigsétál a füvel belepelt utatlan-utakon s csak a fehér tollu, uszkáló kacsák dekoratív hatását látja a szennyvízzel telt árkokban. Még az se ismeri a külvárost, aki a félig beragadt, sárral küzködő szekerek kinlódását látja, se az, aki pöttöm gyerekek játszadozását nézi a rothadással, dögökkel telt bűzös árkokban, hiszen ez még mind kint van a szabadban, levegő és kék ég között, ahova bekukkanthat a napsugár és egy-egy simogatással vigasztalja az elsápadt, elkényszeredett embert.

Hogy mit jelent a külváros, akkor tudjuk meg, amikor benyitunk a házak kapuján. Valóságos dzsungeljébe érünk a vigasztalanul középkori állapotoknak. A szegénység itt már nem is sir, az elhanyagoltság már embertelenül torz, az emberek már némák, süketek és vakok magukkal és másokkal szemben, mintha az életöszönt a beszívargó szennyvíz mosta volna érzéketlenné.

Rókuson vagyunk.

Csak így találomra benyitogatunk az ajtókon. *Kisteleki ucca 12.* Nagy telken két ólszerű fabódé. Ablakai csak lukak, papírral betapasztva, a szél úgy jár benne, mintha ott volna kvártélyban. A bódé fele már bedült, csak a jó Isten vigyáz a bentlakókra. A bódé házínénije reszketős, hetvenöt éves beteg anyóka, »albérlésben« tart még két lakót. Az albérlők 10—10 pengőt fizetnek azért az oduért havonta. Amikor jegyezzük a házsámlát, az öreg anyóka zokogásba tör ki:

— Jaj, ne vegyék el ezt a keresetemet, mi lesz eelem? — kiabálja.

— Adja el a telket, néni, elég lesz az ára egész életére.

— A fiaim nem engedik, azt akarják, hogy így maradjak.

Lehel ucca 6. Bent az udvarban, mint a ház

oldalába nőtt fekélyes daganat, egy bedeszkázott istálló, ablakok helyett negyedméteres lukkal, az is papírral van betapasztva. A tákolmány nem nagyobb három négyzetméternél. Elképzelhetetlenül nyomorult élet s a nyomasztó csendre boruló fatető az élve eltemetettekről beszél.

Óthalom ucca 43. Rettenetesen elvadult viszonyok. A ház *Mészáros Józsefné* tulajdona. Az anyósa kintlakik egy tetős istállóban, a trágyadombnál, a kutyaól mellett. Orrfacsaró bűz a környéken. *Mészáros Istvánné* sirva meséli:

— Vasutas voltam, vonattisztító, mindenemet a fiamnak hagytam és most ide löködtem a szemétre, betegen, fáradtan és nincs hatóság, amely segítséget hozna. Lakik itt az udvarban másik lakó is fabódében, *Lévay Imréné*. Jó ez a lakás, mondja, nem vizes. De hogy annyi levegője sincs, amennyire egy állatnak is szüksége van, hogy ablaka sincsen, csak ajtaja, azt már nem is érzi.

A Zákány uccában lakik egy vasutas,

Egy szoba-konyhában heten.

A legidősebb fiu súlyos *tüdőbajban* fekszik hónapok óta. Ez alatt az idő alatt egy *tizenhatéves leányt vittek szanatóriumba*, egy *tizennégyéves leányt áll gyanus sápadtsággal gyógyítás alatt és a héteves fiura is átragadt a suhanó végzet árnyéka*. Pusztul a család, szép, derék gyerekek fölött suhog a kaszás. Az anya nem panaszkodik, *de patakokban hull a könnye*. A beteg fiut nem vették fel sehová, most viszi magával a többit.

Zákány ucca 41. *Papp Sándor* papucsos

a föld alatt lakik harmadmagával.

Kisfia, akárcsak ő maga, valósággal hamuszínű. Tizennyolc pengőt fizet havonta földes szobáért. Papucscsináláson keres huszonöt pengőt. Kérjük, mondja meg, hol vannak még ilyen lakások, hol laknak még tömegesen.

— Én még azt se tudom, kérem, kik laknak a házban, még kevésbé, hogy kik laknak az uccában. Sok nekünk a magunk nyomorúsága is, nem kell tudni a többiét, — mondja.

A *Puskás uccában* benézünk egy sötét, földes, nedves szobába. Az ajtó zárva, és két éves aranyos, szép gyerek ül és himbálódzik. Csak az ajtón keresztül csevegünk:

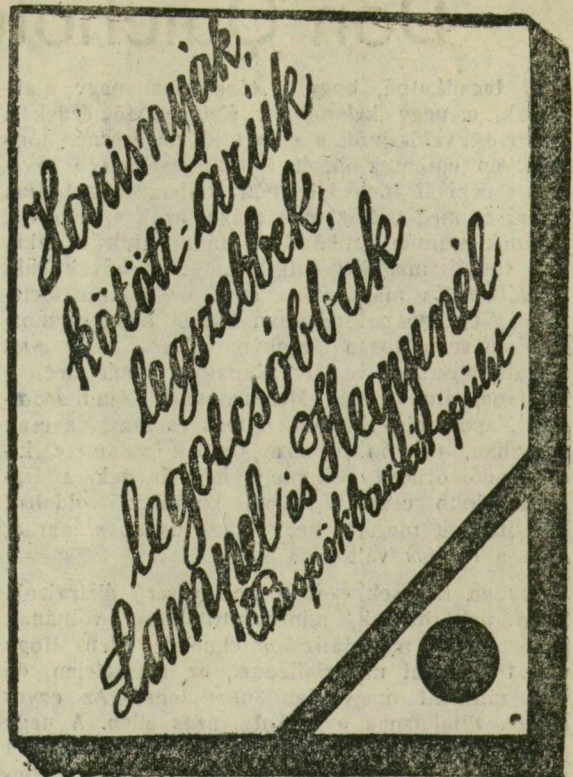
— Hogy hívnak?

— Jucika.

— Hol az anyukád?

— A gyárban.

— Ki vigyáz rád?



- Senki.
- Mikor jön haza?
- Este.
- Mit eszel, ha éhes vagy?
- Semmit.

Ilona ucca 19. N. Gy.-né éppen ebédet ad gyerekeinek. Kis széken tálcácska paprikás krumplival, két csöpp fiucska illedelmesen eszik, az asszony a tűzhely mellett *sírdogál*, a férj a másik szobában az asztalra könyököl. Nézése vad. Perpatvar közepébe értünk.

Ilona ucca 17. B.-né mos két méter széles és négy méter hosszú szobában, amelynek berendezése két ágy, egy tűzhely, sublód. Az egyik ágyon kéthónapos sápadt csecsemő, a másik ágyon 19 hónapos rettenetesen sovány és fehér kisbaba.

Rekonvalenscens vérhas után. Az udvaron játszik a három éves, *számárhurujta* van, a legnagyobb első elemista.

— A kinlódást velük már nem is bánám, sóhajtja az anya, egy szép, fiatal asszony, akinek vonásait átjárta a gond,

de még tejre sem telik.

Szegények, a bódé elválasztottam őket

egy se tudja, mi a tej és egyik betegségéből a másikba esnek.

Folyton hurcolkodom, hogy egészségesebb helyre kerüljek, de mindegy. A mi lakásunk csak a föld alatt lesz jó. A nedvességét, a földét, már megszoktuk, nyugodtan alhatunk majd. De miért akar a miniszter tőlünk, szegény asszonyoktól sok gyereket? Hát segít fölnevelni? Hát ad kenyeret, munkát, egészségesebb lakást?...

A *Francia uccában* tömeglakások,

hat kvártélyos is egy kis oduban.

A *Hétvezér uccában* szintén tömegével a nyomortanyák, földes, sötét szobák,

mind a föld színe alatt,

hogy beszívarg a föld nedvessége. Ezekért a nyomorult buvó helyekért, mert nem lakások, fizetnek 18—20—25 pengőket havonta. És hol?

Se víz, se levegő, se fény.

A vízért hosszú utakat kell megjárni a kutig. A levegő romlott, dohos, fertőzött a csatornák szennyétől. A világítás nappal csak annyi, hogy tapogatózva megtalálják holmijukat, este petróleum, vagy semmi. Hogy fejlődhet itt családi élet, bensőséges lelki kultúra, hogy lehet itt egészség és béke.

Egyszoba-konyhás bérházak kellenek, napközi otthonok és szennyvíz levezetése. Többet költött a város az utóbbi években reprezentációkra, mint amennyi a dolgozók legminimálisabb, de legjogosabb igényeinek kielégítésére kellene.

Lengyel Vilma.

TURUL

cipőraktárban, Szeged, Széchenyi-tér 16.

folytatódólag leszállított árban kaphatók:

Kitűnő minőségű gyermekcipők 31-16l P 10.—

Női bőrcipők 35-ig P 8-16l

Női magasszárú bőrcipők P 10.—

Férfi bőrcipők

14 pengőtől

NŐI télikabátok, ruhák, pongyolák

részlet-fizetésre is

ÁNCZ JENŐNÉL
Széchenyi tér 13. sz.
(Bacsay patika mellett.)